

Редакцијски пречишћен текст

ЗАКОН

о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају

"Службени гласник РС", бр. 66 од 27. јула 2015, 83 од 29. октобра 2018, 35 од 23. априла 2026.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређује се истраживање удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа, осталих несрећа и незгода у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају, надлежност и овлашћења органа за спровођење истраге и поступак истраживања, као и вршење надзора над применом овог закона.

Примена закона

Члан 2.

Овај закон примењује се на:

1) истраге о удесима и озбиљним незгодама у ваздушном саобраћају:

(1) које су се догодиле на територији Републике Србије, а спроводе се у складу са међународним обавезама Републике Србије,

(2) које су се догодиле ваздухопловима који су регистровани у Републици Србији или којима управља привредно друштво са седиштем у Републици Србији, а које су се догодиле ван територије Републике Србије, ако такву истрагу не спроводи друга држава,

(3) поводом којих је Република Србија овлашћена или у складу са међународним правима и обавезама у могућности да именује овлашћеног представника како би учествовала као држава регистрације, држава корисника, држава пројектовања, држава производње или држава која на захтев државе која спроводи истрагу обезбеђује информације, објекте или стручњаке,

(4) у случају када је Републици Србији омогућено именовање представника у истрази коју води друга држава на основу посебног интереса услед смртних случајева и озбиљних телесних повреда својих држављана,

(5) на питања која се тичу благовременог давања информација о свим лицима и опасном терету у ваздухоплову, који је претрпео удес или озбиљну

незгоду, као и помоћи жртвама ваздухопловног удеса или озбиљне незгоде и њиховим сродницима;

2) истраге у железничком саобраћају:

(1) озбиљних несрећа на железничким системима са циљем могућег унапређења безбедности на железници и превенцији несрећа,

(2) осталих несрећа и незгода које под другачијим условима могу да доведу до озбиљних несрећа, укључујући у то и технички отказ структурних подсистема или чинилаца интероперабилности;

3) истраге у водном саобраћају:

(1) у поморској пловидби врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа и поморских незгода:

– у којима учествују поморски бродови који вију заставу Републике Србије,
– које су од битног интереса за Републику Србију;

(2) у унутрашњој пловидби озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода:

– које се догоде на унутрашњим водама Републике Србије, без обзира чију заставу вије брод који учествује у незгоди.

Овај закон не примењује се на:

1) истраге које се односе на безбедност у случају удеса и озбиљних незгода које су доживели ваздухоплови који обављају војне, царинске, полицијске или сличне задатке, осим ако су у удесу или озбиљној незгоди учествовали цивилни и домаћи или страни војни ваздухоплови, када удес или озбиљну незгоду истражује мешовита цивилно-војна комисија;

2) подземне железнице (метро), трамваје и друге врсте лаке железнице;

3) врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, поморске незгоде, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде у водном саобраћају у којима учествују само ратни бродови, бродови које употребљавају државни органи који служе искључиво у непривредне сврхе, бродове без сопственог погона, дрвена пловила, пловила за рекреацију, осим ако имају или ће имати посаду и превозе више од 12 путника за привредне сврхе, рибарска пловила дужине мање од 15 m и на непокретне платформе.

Значење појмова

Члан 3.

Поједини појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *безбедносна препорука* је предлог Центра за истраживање несрећа на основу информација добијених у истрази, у сврху спречавања удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају;

2) брод је брод унутрашње пловидбе и поморски брод;

3) *ваздухоплов* је свака направа која се одржава у атмосфери услед реакције ваздуха, осим реакције ваздуха који се одбија од површине земље;

4) велика штета у железничком саобраћају је штета коју Центар за истраживање несрећа, по приступу месту несреће, процени у износу од најмање два милиона евра и исказује се и у динарској противвредности;**

5) *врло озбиљна поморска несрећа* је поморска несрећа која за последицу има потпуни губитак брода, смрт или озбиљно загађење морске средине настало у вези са радом брода;

6) *главни истражитељ* је лице коме је, на основу његове стручности поверена организација, спровођење, **контрола*** и руковођење безбедносног истраживања удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају;

7) *држава регистрације* је држава у чији регистар је уписан ваздухоплов или железничко возило или брод;

7а) знатна штета у железничком саобраћају је штета на железничким возилима, инфраструктури или животној средини у износу од најмање 150.000 евра и исказује се и у динарској противвредности;**

8) *истрага* означава поступак који обухвата прикупљање и анализу података, извођење закључака, укључујући и утврђивање узрока и у зависности од случаја, давање безбедносних препорука у циљу превенције удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају;

9) *међународни стандарди и препоручена пракса (International Standard and Recommended Practices)* су међународни стандарди и препоручена пракса у вези с истраживањем удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, који су усвојени у складу са чланом 37. Чикашке конвенције;

10) *незгода у железничком саобраћају* је догађај који је повезан са саобраћајем возова или маневарског састава и негативно утиче на безбедност саобраћаја;

11) *несрећа у железничком саобраћају* је нежељен или непланиран изненадан догађај или специфичан низ таквих догађаја који има штетне последице (судари, исклизнућа,* несреће на путном прелазу у истом нивоу, несреће са учешћем лица изазване железничким возилима у покрету, пожари и сл.);

12) *овлашћени представник у ваздушном и водном саобраћају** је лице које држава одреди на основу његових квалификација за учешће у безбедносном истраживању које врши друга држава. Овлашћени

представник кога одреди друга држава треба да буде из надлежног органа за истраживање несрећа;

13) *озбиљна незгода у ваздушном саобраћају* је догађај који обухвата околности које указују да је постојала велика вероватноћа да дође до удеса, а повезан је са коришћењем ваздухоплова, који се, у случају ваздухоплова са посадом, догодио од тренутка када се неко лице укрца у ваздухоплов са намером да обави лет до тренутка када се сва лица искрцају из ваздухоплова или, у случају ваздухоплова без посаде, који се догодио од тренутка када је ваздухоплов спреман за покрет у циљу лета до тренутка када се ваздухоплов потпуно заустави на крају лета и када се угаси основна погонска група;

14) *озбиљна несрећа у железничком саобраћају* је судар* или исклизнуће воза који има за последицу смрт најмање једног лица или тешке повреде пет или више лица или наношење велике штете железничким возилима, железничкој инфраструктури или животној средини, као и друга слична несрећа која има очигледан утицај на безбедност на железници или на управљање безбедношћу;

15) *озбиљна поморска несрећа* је поморска несрећа која укључује пожар, експлозију, судар, насукавање, удар, оштећење од невремена, оштећење ледом, напукнуће трупа или претпостављени недостатак на трупу и др. што има за последицу немогућност рада главних погонских уређаја, веће оштећење надвођа, озбиљно оштећење структуре (као што је пробијање подводног дела трупа) што чини брод неспособним за пловидбу, загађење морске средине у којој је дошло до изливања више од 50 t нафте и нафтних деривата и других опасних материја или квар, односно оштећење које захтева тегљење или помоћ са обале;

16) *озбиљна пловидбена незгода на унутрашњим водама* (у даљем тексту: *озбиљна пловидбена незгода*) је ванредни догађај на унутрашњим водама настао у пловидби или искоришћавању брода, водног пута или објеката на њему који за последицу има потпуни губитак брода, смрт или тешке телесне повреде или озбиљну штету нанету животној средини у којој је дошло до изливања више од 50 t нафте и нафтних деривата и других опасних материја;

17) *остале несреће у железничком саобраћају* су несреће које по последицама нису озбиљне несреће;

18) *пловидбена незгода на унутрашњим водама* (у даљем тексту: *пловидбена незгода*) је ванредни догађај на унутрашњим водама настао у пловидби или искоришћавању брода унутрашње пловидбе, водног пута или објеката на њему при којем је дошло до људских жртава или телесних повреда, материјалне штете или загађења животне средине;

19) *поморска несрећа* је догађај или низ догађаја који су настали као непосредна последица управљања бродом или рада брода при чему је настала било која од следећих последица:

- смрт или тежа телесна повреда лица,
- нестанак лица са брода,
- губитак, претпостављени губитак или напуштање брода,

- већа штета на броду,
- насукање или онеспособљавање брода или учешће брода у судару,
- већа штета настала на објектима поморске инфраструктуре која може озбиљно да угрози безбедност брода, другог брода или појединца,
- већа штета морској средини изазвана оштећењем брода или бродова;

20) *поморска незгода* је догађај или низ догађаја који се разликују од поморске несреће који су настали као непосредна последица рада брода који је у опасности или који могу да угрозе безбедност брода, лица на броду или морску средину;

21) *смртна повреда* је повреда која је нанета неком лицу у удесу у ваздушном саобраћају, озбиљној несрећи у железничком саобраћају, врло озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, озбиљној пловидбеној незгоди и пловидбеној незгоди у водном саобраћају, која има за последицу смрт тог лица у року од 30 дана од повреда нанетих током удеса у ваздушном саобраћају, озбиљне несреће у железничком саобраћају, врло озбиљне поморске несреће, поморске несреће, врло озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде у водном саобраћају;

22) *сродници* су чланови уже породице и/или даљи сродници и/или друга лица блиска жртви удеса у ваздушном саобраћају, озбиљне несреће у железничком саобраћају, врло озбиљне поморске несреће, поморске несреће, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде у водном саобраћају, у складу са прописима државе чији је жртва држављанин;

22а) тешко повређено лице у железничком саобраћају је свако повређено лице које је хоспитализовано дуже од 24 сата због последица несреће, искључујући сваки покушај самоубиства;**

23) *удес у ваздушном саобраћају* је догађај у вези са коришћењем ваздухоплова, када је у питању ваздухоплов са посадом, који се догодио од тренутка када се неко лице укрца у ваздухоплов са намером да обави лет до тренутка када се сва лица искрцају из ваздухоплова или, у случају ваздухоплова без посаде, који се догодио од тренутка када је ваздухоплов спреман за покрет у циљу лета до тренутка када се ваздухоплов потпуно заустави на крају лета и када се угаси основна погонска група, при чему је настала било која од следећих последица:

- смрт или тешка телесна повреда лица услед боравка у ваздухоплову, директног контакта са било којим делом ваздухоплова, укључујући и делове који су се одвојили од ваздухоплова, или услед директне изложености издувном млазу млазног мотора, изузев када су смрт и тешка телесна повреда наступили као последица природних узрока, самоповређивања, или су их проузроковала друга лица или када су смрт и тешка телесна повреда задесиле следеће путнике који су се скривали изван делова који су доступни путницима и посади,

- оштећење ваздухоплова, отказ његове структуре који негативно делује на јачину структуре или карактеристике лета ваздухоплова или захтева већу поправку или замену оштећене компоненте, изузев отказа или оштећења мотора, када је оштећење ограничено на један мотор (укључујући његове капотаже или агрегате) или, изузев оштећења елиса, крајева крила, антена,

сонди, лопатица, гума, кочница, точкова, аеродинамичне оплате, панела, врата стајног трапа, ветробрана, оплате ваздухоплова (као што су мала удубљења или мали отвори) или мањих оштећења на лопатицама главног ротора или на лопатицама репног ротора, стајног трапа и оних оштећења која су настала дејством града или ударом птица (укључујући и рупе на радарској куполи),

– ваздухоплов је нестао или му није могуће прићи;

24) *узроци* подразумевају радње, пропусте, ситуације, услове или комбинацију свих тих елемената који су довели до удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају, при чему препознавање узрока не подразумева утврђивање кривице или управноправне, грађанскоправне или кривичноправне одговорности.

Поред појмова из става 1. овог члана, за истражни поступак у ваздушном саобраћају употребљавају се и појмови који имају следеће значење:

1) *држава корисника* је држава у којој се налази седиште корисника ваздухоплова или, ако је корисник ваздухоплова физичко лице – држава у којој се налази место сталног пребивалишта корисника ваздухоплова;

2) *држава производње* је држава која има законска овлашћења над организацијом која је одговорна за завршно склапање ваздухоплова;

3) *држава пројекта* је држава која има законска овлашћења над организацијом која је одговорна за пројекат типа ваздухоплова;

3а) извештај подразумева привремени или коначни извештај;**

4) *корисник ваздухоплова* је свако физичко или правно лице које користи или намерава да користи један или више ваздухоплова;

4а) незгода ваздухоплова је догађај повезан са коришћењем ваздухоплова који није удес, а који утиче или би могао да утиче на безбедност коришћења ваздухоплова;*

5) *повезана лица* су: власник ваздухоплова; члан посаде; корисник ваздухоплова који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди; лице које је учествовало у одржавању, пројектовању и производњи тог ваздухоплова или је учествовало у обуци посаде тог ваздухоплова; лице које је укључено у пружање услуга контроле летења; лице које пружа информације ваздухоплову у лету или лице које пружа услуге аеродромске контроле летења; као и особље националних цивилних ваздухопловних власти;

6) *привремени извештај* је извештај којим се дају информације о подацима прикупљеним током ране фазе истраге;

ба) саветник је лице које држава одреди на основу његових квалификација у циљу помоћи њеног овлашћеног представника током безбедносне истраге;*

7) *тешка телесна повреда* је повреда коју је у удесу и озбиљној незгоди претрпело неко лице, а која има за последицу:

- хоспитализацију дужу од 48 h, која започне у року од седам дана од дана када је нанета повреда везана за удес или озбиљну незгоду,
- прелом било које кости (изузев једноставних прелома прстију руку, ножних прстију или прелома носа),
- раздеротине које изазивају озбиљна крварења, оштећење нерава, мишића или тетива,
- повреде било ког унутрашњег органа,
- опекотине другог или трећег степена или опекотине која захватају више од 5% површине тела,
- потврђено излагање заразним супстанцама или штетним зрачењима;**

8) безбедносна препорука од глобалног значаја у ваздушном саобраћају је безбедносна препорука која се односи на системски недостатак који може да доведе до понављања незгоде са значајним последицама на глобалном нивоу и која захтева благовремено реаговање у циљу унапређења безбедности. **

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

II. ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ НЕСРЕЋА У САОБРАЋАЈУ

Члан 4.

Центар за истраживање несрећа у саобраћају (у даљем тексту: Центар) је посебна организација у чијој надлежности је обављање стручних послова који се односе на истраживање удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, озбиљних несрећа, осталих несрећа и незгода у железничком саобраћају, врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа, поморских незгода, озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода у водном саобраћају (у даљем тексту: несреће).

Центар има својство правног лица.

Седиште Центра је у Београду.

У циљу остваривања својих надлежности из става 1. овог члана, Центар мора да поседује стручне, техничке и финансијске капацитете.

Члан 5.

Центар је самосталан у раду и функционално, организационо и финансијски независан од свих органа и организација надлежних за ваздушни, железнички и водни саобраћај, као и свих правних и физичких лица чији интереси могу бити супротни задацима и овлашћењима Центра.

Стручни послови који се односе на истраживања несрећа су независни од кривичних истрага или других паралелних истрага којима се утврђује одговорност или одређује степен кривице.

Истраживање и откривање узрока несрећа нема за циљ утврђивање кривичне, привреднопреступне, прекршајне, дисциплинске, грађанскоправне или неке друге одговорности.

Центар може да спроводи истражне поступке у сарадњи са надлежним органима за истраживање несрећа других држава у складу са овим законом и потврђеним међународним уговорима.

Надлежни правосудни органи који **воде истрагу** * ** **достављају** * ** **Центру*** списе и исправе, односно њихове копије, потребне за вођење поступка истраживања несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају, ако се тиме не омета истражни поступак у складу са законом којим се уређује кривични поступак.

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 6.

Центром руководи Главни истражитељ који има положај директора посебне организације.

Главног истражитеља поставља Влада на пет година, на предлог председника Владе.

Лице које се поставља за главног истражитеља мора, поред услова који су прописани законом којим се уређује положај државних службеника, да има и најмање девет година радног искуства у ваздушном или железничком или водном саобраћају, од којих најмање три године радног искуства на пословима у вези са безбедношћу у ваздушном, железничком или водном саобраћају и истраживању несрећа.

Главни истражитељ има по једног помоћника – главног истражитеља у ваздушном, главног истражитеља у железничком и главног истражитеља у водном саобраћају (у даљем тексту: помоћници главног истражитеља).

Помоћници главног истражитеља морају, поред услова који су прописани законом којим се уређује рад на положају државних службеника, да имају и најмање девет година радног искуства у ваздушном или железничком или водном саобраћају, од којих најмање три године радног искуства на пословима у вези са безбедношћу у ваздушном, железничком или водном саобраћају и истраживању несрећа.

Центар може да ангажује и одговарајућа стручна лица, органе, организације и одговарајућа правна лица за стручну помоћ, уз одређену накнаду у складу са дужином ангажовања и сложеностју послова.

Главни истражитељ, помоћници главног истражитеља за ваздушни, железнички и водни саобраћај, сви запослени Центра, као и сва лица укључена у истраживање несрећа дужни су да чувају податке до којих дођу у истражном поступку као **професионалну*** тајну.

*Службени гласник РС, број 83/2018

Послови Центра

Члан 7.

Центар обавља следеће стручне послове:

1) у ваздушном саобраћају:

(1) утврђује узроке удеса и озбиљних незгода и даје безбедносне препоруке ради побољшања безбедности у ваздушном саобраћају,

(2) води базу података о удесима и озбиљним незгодама,

(3) доставља податке о удесима и озбиљним незгодама из базе података у Централну базу Европске комисије,

(4) размењује податке о удесима и озбиљним незгодама из базе података с надлежним органима за истраживање удеса и озбиљних незгода заинтересованих држава уз услов чувања тајности података,

(5) прикупља и анализира све податке који се односе на безбедност ваздушног саобраћаја, нарочито у сврху спречавања удеса или озбиљних незгода, у мери у којој те активности не утичу на независност Центра и не подразумевају никакве делатности у погледу регулаторних, административних и питања која се односе на стандардизацију,*

(6) сарађује с надлежним органима за истраживање удеса и озбиљних незгода ваздухоплова у државама чланицама **Међународне организације*** цивилног ваздухопловства (ICAO) и другим међународним организацијама,

(7) објављује резултате истраживања уз поштовање начела тајности,

(8) учествује на међународним скуповима и семинарима о питањима истраживања, као и усавршавања лица која се баве спровођењем истраживања,

(9) као и друга безбедносна истраживања у складу са овим законом;

2) у железничком саобраћају:

(1) истраживање озбиљних несрећа на железничким системима са циљем **утврђивања узрока и*** могућег унапређења безбедности на железници и превенцији несрећа,

(2) истраживање осталих несрећа и незгода који под одређеним околностима могу да доведу до озбиљних несрећа,

(3) даје безбедносне препоруке ради побољшања безбедности у железничком саобраћају,

(4) води базу података о несрећама и незгодама,

(5) саставља коначни извештај о појединим спроведеним истраживањима, који може да садржи безбедносне препоруке ради побољшања безбедности у железничком саобраћају,

(6) извештава Европску агенцију за железнице (ERA) о покретању истраживања озбиљне несреће, несреће или незгоде у року од седам дана од доношења одлуке о покретању истраживања,

(7) јавно објављује коначне извештаје о спроведеним истраживањима у железничком саобраћају и доставља их Европској агенцији за железнице (ERA),

(8) објављује годишње извештаје о спроведеним истраживањима из претходне године, најкасније до 30. септембра текуће године и доставља их министарству надлежном за послове саобраћаја (у даљем тексту: министарство) и Европској агенцији за железнице (ERA),

(9) учествује на међународним скуповима и семинарима о питањима истраживања, као и усавршавања лица која се баве спровођењем истраживања;

3) у водном саобраћају:

(1) у поморској пловидби:

– води безбедносну истрагу у сврху утврђивања узрока врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа и поморских несрећа и предлаже мере ради избегавања врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа и поморских несрећа у циљу унапређења безбедности поморске пловидбе,

– води безбедносну истрагу врло озбиљних поморских несрећа и поморских несрећа, а у случају озбиљних поморских несрећа и поморских незгода, спроводи претходну истрагу са циљем процене потребе спровођења безбедносне истраге,

– даје безбедносне препоруке ради повећања безбедности у поморској пловидби,

– извештава Европску комисију о врло озбиљним поморским несрећама, озбиљним поморским несрећама, поморским несрећама и поморским незгодама у складу са прописом којим се уређује начин спровођења поступка истраживања и доставља податке о резултатима безбедносних истрага из базе података у складу са шемом EMCIP (European Marine Casualty Information Platform),

– води базу података озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа и поморских незгода и размењује податке из базе података са надлежним органима за истраживање несрећа и незгода заинтересованих држава под условом чувања тајности података,

– у оквиру остваривања међусобне трајне сарадње, узајамне помоћи и рада са надлежним органима за истраживање несрећа и незгода заинтересованих држава, размењује инсталације, уређаје и опрему за техничко истраживање олупина, бродске опреме и других објеката значајних за поморску безбедносну истрагу, обезбеђује другим органима пружање информација у вези са истраживањем врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа и поморских несрећа, пружа техничку сарадњу или размену знања потребних за извођење посебних задатака, прибавља и размењује информације од значаја за анализу података о врло озбиљној поморској несрећи и поморској несрећи и израду одговарајућих безбедносних препорука, припрема, издаје и објављује извештај поморске безбедносне истраге,

- прикупља податке о предузетим мерама за спровођење безбедносних препорука из извештаја о спроведеним безбедносним истрагама,
- сарађује са другим органима и организацијама у Републици Србији у сврху спровођења поморске безбедносне истраге,
- израђује годишње анализе врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа и поморских несрећа, те по потреби друге анализе и студије,
- учествује у међународним скуповима и семинарима ради усавршавања лица који се баве спровођењем истраживања;

(2) у унутрашњој пловидби:

- води истрагу озбиљних пловидбених незгода, а у случају пловидбених незгода спроводи претходну истрагу са циљем претходне процене потребе спровођења безбедносне истраге у циљу утврђивања узрока незгода и предлаже мере ради њиховог избегавања на унутрашњим водним путевима у циљу унапређења безбедности унутрашње пловидбе,
- даје безбедносне препоруке ради повећања безбедности у унутрашњој пловидби,
- припрема, издаје и објављује извештај о безбедносној истрази у унутрашњој пловидби,
- прикупља податке о предузетим мерама за спровођење безбедносних препорука из извештаја о спроведеној истрази у унутрашњој пловидби,
- сарађује са другим органима и организацијама у Републици Србији у сврху спровођења безбедносне истраге у унутрашњој пловидби,
- води базу података о озбиљним пловидбеним незгодама и пловидбеним незгодама,
- израђује годишње анализе озбиљних пловидбених незгода и пловидбених незгода, а по потреби друге анализе,
- учествује у међународним скуповима, ради усавршавања лица који се баве спровођењем истраживања.

*Службени гласник РС, број 83/2018

Средства за рад Центра

Члан 8.

Средства за рад Центра обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Директор

Члан 9.

Директор заступа и представља Центар, организује и руководи радом Центра, доноси прописе и појединачне правне акте Центра, доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Центру, одлучује о правима, обавезама и одговорностима запослених у Центру и обавља друге послове.

Обавеза обавештавања о почетку истраге

Члан 10.

Центар мора у року од седам дана од дана доношења одлуке о почетку истраге да о томе обавести министарство и надлежне међународне организације.

Идентификација истражитеља и службена легитимација

Члан 11.

Главни истражитељ, помоћници главног истражитеља и други запослени у Центру који раде на пословима истраживања несрећа, имају службене легитимације.

Истражитељи из става 1. овог члана су дужни да носе службене легитимације током радног времена на видном месту и да их покажу на захтев надлежног правосудног органа, посебно током увиђаја несреће.

Службена легитимација може да се користи само за намену за коју је издата.

Садржина службене легитимације и евиденције о издатим службеним легитимацијама

Члан 12.

Службену легитимацију издаје Центар.

Службена легитимација садржи:

- 1) на предњој страни: пун назив Центра; Мали грб Републике Србије; текст „Службена легитимација лица које истражује несреће“; број службене легитимације; радно место у оквиру Центра; име и презиме и фотографија имаоца;
- 2) на задњој страни: текст „Ималац легитимације је овлашћен да врши увиђај, истражује узроке несрећа и друге послове из надлежности Центра у складу са Законом о истраживању несрећа у ваздушном, **железничком и водном*** саобраћају; датум издавања; рок важења и потпис и печат директора Центра.

Центар води евиденцију о издатим службеним легитимацијама.

Евиденција о издатим службеним легитимацијама садржи: број службене легитимације; име, презиме и ЈМБГ имаоца службене легитимације; адресу пребивалишта; број личне карте и полицијску управу издавања; радно место имаоца службене легитимације; датум издавања службене легитимације (са напоменом да ли је издата на неодређени или одређени период, у ком случају се уноси до када); фотографију имаоца службене легитимације; датум коришћења, враћања и замене службене легитимације и рубрику за напомене.

Министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: министар) прописује изглед обрасца службене легитимације истражитеља, начин спровођења поступка издавања, замене, одузимања службене легитимације, као и начин вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама.

*Службени гласник РС, број 83/2018

Безбедност на раду

Члан 13.*

Главни истражитељ, помоћници главног истражитеља, остали запослени у Центру, као и друга лица која учествују у истрази дужни су да се током обављања послова придржавају препорука за безбедно обављање истих, како не би угрозили своје здравље или здравље других лица у складу са законима којима се уређује безбедност и здравље на раду.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Помоћ жртвама несрећа и њиховој породици

Члан 14.

План хитних мера помоћи који укључује превоз, смештај и медицинску помоћ жртвама и њиховим породицама у случају несреће, доноси Влада.

III. ИСТРАЖНИ ПОСТУПАК У ОБЛАСТИ ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

Члан 15.

Сви удеси и озбиљне незгоде у ваздушном саобраћају морају да се истраже и анализирају како би се утврдиле чињенице под којима су се десили, ако је могуће открили њихови узроци и потом предузеле мере којима се спречавају нови удеси и озбиљне незгоде.

Нико не може да ограничи садржину и обим истраживања, да утиче на садржину или обим извештаја о истраживању удеса и озбиљних незгода или на садржину и обим безбедносних препорука Центра.

Истрага се спроводи на начин који обезбеђује да сви учесници у удесу и озбиљној незгоди имају могућност да буду саслушани, односно да дају изјаву о удесу и озбиљној незгоди, као и да им се омогући коришћење резултата истраге.

Центар и други надлежни органи за истраживање удеса и озбиљних незгода морају окончати увиђај на месту удеса и озбиљне незгоде у најкраћем могућем року, тако да се што пре може поправити оштећена инфраструктура и успостави ваздушни саобраћај.

Министар ближе прописује начин спровођења поступка истраживања удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају.

Обавеза истраживања

Члан 16.*

Центар је дужан да истражи сваки удес или озбиљну незгоду ваздухоплова који се догоди на територији Републике Србије, осим удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова који припадају следећим категоријама:*

1) ваздухоплови историјског карактера који испуњавају следећа мерила:*

(1) једноставни ваздухоплови:*

- чији је почетни пројекат израђен пре 1. јануара 1955. године,*
- чија производња је прекинута пре 1. јануара 1975. године, или*

(2) ваздухоплови који имају јасну историјску важност због:*

- учешћа у важном историјском догађају, или*
- истакнутог места у развоју ваздухопловства, или*
- важне улоге коју су одиграли у оквиру оружаних снага државе чланице;*

2) ваздухоплови који су посебно пројектовани или измењени за потребе истраживања, експерименталне и научне сврхе, ако се производе у веома малом броју;*

3) ваздухоплови, укључујући оне који су испоручени у саставним деловима, при чему је најмање 51% задатака израде и састављања обавио аматер или непрофитно удружење аматера, за сопствене потребе и без било којег комерцијалног циља;**

4) ваздухоплови који су били у употреби у војним снагама, изузев ваздухоплова чије је пројектне стандарде усвојила Агенција;*

5) авиони чија мерљива брзина слома узгона или најмања стална брзина летења приликом слетања не прелази 65 km/h калибрисане брзине (CAS), хеликоптери, једрилице и једрилице са погоном или падобрани с погоном који немају више од два седишта и чија максимална маса на полетању (МТОМ), која је одређена у држави чланици, не прелази:**

(1) 300 kg, за копнене авионе/хеликоптере/падобране са погоном/једрилице са погоном, једноседе, или**

(2) 450 kg, за копнене авионе/хеликоптере/падобране са погоном/једрилице са погоном, двоседе, или**

(3) 330 kg, за амфибије или хидроавионе/хеликоптере једноседе ако је њихова максимална маса на полетању кад се користе као хидроавиони/хеликоптери и као копнени авиони/хеликоптери испод њихових МТОМ ограничења, или**

(4) 495 kg, за амфибије или хидроавионе/хеликоптере двоседе ако је њихова максимална маса на полетању, кад се користе као хидроавиони/хеликоптери и као копнени авиони/хеликоптери, испод њихових МТОМ ограничења, или**

(5) 475 kg, за копнене авионе двоседе опремљене падобранским системом за безбедно заустављање авиона који је монтиран на носачу авиона, или**

(6) 315 kg, за копнене авионе једноседе опремљене падобранским системом за безбедно заустављање авиона који је монтиран на носачу авиона;**

6) жироплани једноседи и двоседи с максималном масом на полетању која не прелази 600 kg;**

7) балони и ваздушни бродови са једним или два места и максималном пројектованом запремином не већом од 1200 m³ у случају покретања врућим ваздухом и не већом од 400 m³ у случају покретања другим гасом;**

8) копије ваздухоплова који задовољавају мерила из тач. 1) и 4) овог става или за које је пројекат структуре сличан оригиналном ваздухоплову;*

9) беспилотне летелице чија оперативна маса не прелази 150 kg;*

10) сваки други ваздухоплови чија маса кад су празни (maximum empty mass) не прелази 70 kg, укључујући и гориво*;**

11) привезани ваздухоплови без погона којима дужина веза не прелази 50 m и при чему:**

(1) МТОМ ваздухоплова, укључујући и терет, не прелази 25 kg,**

(2) у случају ваздухоплова лакших од ваздуха максимална пројектована запремина ваздухоплова не прелази 40 m³;**

12) привезани ваздухоплови са МТОМ не већом од 1 kg.**

Изузетно од става 1. овог члана, Центар је дужан да истражи сваки удес ваздухоплова у којем је дошло до смртне повреде, независно од категорије којој ваздухоплов припада.*

У случајевима удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова који нису обухваћени ст. 1. и 2. овог члана, као и у случају других незгода ваздухоплова, Центар покреће истраживање ако налази да је то у интересу безбедности ваздушног саобраћаја.*

Ако ваздухоплов који је регистрован у Републици Србији претрпи удес или озбиљну незгоду на месту за које се не може са сигурношћу утврдити да се налази на територији било које државе, истраживање удеса или озбиљне незгоде, врши Центар.*

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Сарадња са надлежним органима за истраживање удеса и озбиљних незгода других држава

Члан 17.

Центар може да учествује у раду међународних организација за истраживање удеса и озбиљних незгода, пружи или затражи помоћ, пренесе део или цео истражни поступак на надлежне органе за истраживање удеса и озбиљних незгода других држава, као и да прихвати део или цео истражни поступак који је покренуо надлежни орган за истраживање удеса и озбиљних незгода других држава, у складу са међународним уговорима и обавезама Републике Србије. Ови облици сарадње не могу да угрозе независност истраге.**

У случају да на територији друге државе дође до удеса и озбиљних незгода ваздухоплова који је произведен у Републици Србији, или је регистрован у Републици Србији или се користи од стране корисника регистрованог у Републици Србији, или посада поседује дозволу издату од стране цивилне ваздухопловне власти Републике Србије, Центар може да учествује у истражном поступку посредством овлашћеног представника. Овлашћеног представника представљају главни истражитељ, или главни истражитељ за ваздушни саобраћај или други запослени Центра којег одређује главни истражитељ, о чему Центар обавештава надлежан орган за истраживање удеса и озбиљних незгода друге државе. Овлашћени представник прати ток истраге и може да оде на место удеса или озбиљне незгоде. Центар може да именује једног или више саветника који ће помагати овлашћеном представнику у току истраге.**

Ако не постоји конфликт интереса и у складу са могућностима, Центар у истражни поступак укључује представника Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја (у даљем тексту: EASA) или представника ваздухопловних власти друге државе која може да има интерес у истражном поступку, и то као:*

1) саветника главном истражитељу током истрага наведених у члану 16. овог закона, под контролом главног истражитеља;*

2) саветника овлашћеном представнику из става 2. овог члана, а под надзором овлашћеног представника.*

Саветник из* ст. 2. и 3. овог члана има право да:***

1) посети место удеса и прегледа олупину ваздухоплова;*

2) предложи област испитивања и добије податке о сведоцима;*

3) добије копије свих релевантних докумената и података;*

4) учествује у ишчитавању снимљених записа, осим у случајевима видео и аудио записа из пилотске кабине авиона;*

5) учествује у истражним поступцима ван места удеса или озбиљне незгоде, као што су испитивање компонената ваздухоплова, тестирања и симулације, стручни састанци, састанци о току истраге, осим када су истражни поступци повезани са утврђивањем узрока или припреме безбедносних препорука.*

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Мешовита цивилно-војна комисија

Члан 18.

Мешовита цивилно-војна комисија истражује удес или озбиљну незгоду ваздухоплова ако:

1) су у удесу и озбиљној незгоди учествовали цивилни ваздухоплов и домаћи или страни војни ваздухоплови;

2) је место пада цивилног или страног војног ваздухоплова, војни објекат или други објекат од битног значаја за одбрану земље;

3) је дошло до удеса или озбиљне незгоди цивилног или страног војног ваздухоплова који превози средства посебне намене за потребе министарства надлежног за послове одбране и Војску Србије или превози средства посебне намене намењених извозу.

Половину чланова у мешовитој цивилно-војној комисији именује Центар, а другу половину чланова именује министар надлежан за послове одбране.

Мешовитој цивилно-војној комисији председава главни истражитељ или главни истражитељ за ваздушни саобраћај.

Услове под којима се именује мешовита цивилно-војна комисија, начин њеног рада и начин истраживања удеса и озбиљних незгода ближе се уређује прописом Владе на предлог министра уз сагласност министра надлежног за послове одбране.

Обавеза пријављивања

Члан 19.

Власник, као и корисник ваздухоплова који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди, члан посаде, свако лице које учествује у одржавању, пројектовању, производњи тог ваздухоплова или у обуци његове посаде, свако лице које је учествовало у пружању том ваздухоплову услуга контроле летења, информисања ваздухоплова у лету или аеродромских услуга, запослени у цивилној ваздухопловној власти Републике Србије, као и свако лице, уколико имају сазнања да се догодио удес или озбиљна незгода у обавези су да о томе, без одлагања, обавесте Центар.

Корисник ваздухоплова који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди је дужан да информације о лицима и опасној роби на лету достави Центру, на његов захтев.*

Министар ближе прописује поступак и начин пријављивања удеса или озбиљних незгода као и давање информација о лицима и опасним материјама која су се налазила у ваздухоплову који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди.

*Службени гласник РС, број 83/2018

Радне групе

Члан 20.

Истраживање удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају врши радна група Центра образована за сваки удес или озбиљну незгоду посебно.

Истражни поступак у ваздушном саобраћају води главни истражитељ за ваздушни саобраћај. Уколико главни истражитељ за ваздушни саобраћај није у могућности или је спречен да води истражни поступак, главни истражитељ одређује стручно лице које ће истражни поступак да спроведе.*

Радну групу сачињавају запослени Центра. У радну групу могу да буду укључени и стручна лица изван Центра.

Састав радне групе за сваки појединачни удес или озбиљну незгоду одређује решењем главни истражитељ. Број чланова и састав радне групе зависе од тежине, врсте и обима удеса или озбиљне незгоде.

Стручна лица и запослени у организацијама који су укључени у рад радних група као и друга лица у оквиру или ван ових организација не могу да буду вештаци, сведоци или да учествују у другим истражним поступцима који се односе на удес или озбиљну незгоду за коју су ангажовани.

*Службени гласник РС, број 35/2026

Удес или озбиљна незгода страног ваздухоплова

Члан 21.

Ако страни ваздухоплов претрпи удес, озбиљну незгоду или незгоду за коју се може покренути истрага у складу са чланом 16. став 3. овог закона, на територији Републике Србије, Центар о томе обавештава надлежни орган државе у којој је ваздухоплов регистрован, државе корисника ваздухоплова, државе произвођача ваздухоплова, државе пројектовања ваздухоплова, Европску комисију, EASA, Међународну организацију цивилног ваздухопловства, друге државе које могу да буду заинтересоване, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат) и надлежне органе држава чији су се држављани налазили у ваздухоплову.**

Брисан је ранији став 2. (види члан 9. Закона - 83/2018-60)

Органи и организације из става 1. овог члана учествују у истрази коју води Центар путем овлашћеног представника, који може да има саветника под његовом контролом, са правима саветника из члана 17. став 4. овог закона.*

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Однос са другим органима*

*Службени гласник РС, број 83/2018

Члан 22.*

Центар обавља послове истраживања самостално или ако је потребно, у сарадњи са другим државним органима у складу са међусобним споразумом.*

Обавештење о удесу или озбиљној незгоди, као и* коначни извештај о удесу или озбиљној незгоди, Центар доставља надлежним правосудним органима на њихов захтев.***

Ако се током истражног поступка установи или посумња на акт незаконитог ометања у смислу прописа којима се уређује ваздушни саобраћај, Центар о томе обавештава надлежне органе.*

У случају незаконитог ометања из става 3. овог члана, Центар на захтев надлежних органа, доставља расположиве податке, осим података из члана 26. овог закона, као и података који би могли да ограниче или да утичу на послове Центра.*

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Овлашћења у истраживању удеса или озбиљне незгоде

Члан 23.

Центар је овлашћен да предузме потребне мере за обављање истраживања, без обзира да ли је покренута друга званична истрага.

Надлежни органи и друга правна и физичка лица морају да омогуће Центру да ефикасно и независно обавља истражне послове.

Док истражује удес или озбиљну незгоду ваздухоплова, Центар има право:

- 1) на неограничен и неометан приступ месту удеса или озбиљне незгоде, ваздухоплову, његовој садржини или олупини;
- 2) да, без одлагања, сачини листу доказа и обезбеди контролисано уклањање олупине или делова ваздухоплова ради њиховог даљег испитивања, односно анализе;
- 3) да има непосредан приступ и контролу над уређајима за снимање лета, њиховом садржином и другим релевантним снимцима;
- 4) да захтева обдукцију тела погинулих лица, да сарађује на обдукцији и да има непосредан приступ резултатима обдукције или тестова извршених на узетим узорцима;
- 5) да захтева лекарски преглед лица која су учествовала у операцијама ваздухоплова или да захтева да се спроведу тестови на узетим узорцима и да има непосредан увид у резултате прегледа, односно тестова;
- 6) да позове и испита сведоке и да од њих захтева да доставе информације или доказе у вези са истраживањем;
- 7) на слободан приступ свим релевантним документима и подацима које поседују власник, корисник или произвођач ваздухоплова, ималац потврде о типу, надлежна организација за одржавање ваздухоплова, центар за обуку **ваздухопловног особља***, пружаоци услуга у ваздушној пловидби, оператери аеродрома и **Директорат****.

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Обавеза поверљивости

Члан 24.

Сва документа, подаци и докази морају се користити искључиво за потребе истраживања удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова и у друге сврхе се не могу користити.

Центар и било које физичко или правно лице које је позвано да учествује у истрази, дужни су да у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и законом којим се уређује тајност података, обезбеде тајност података и заштиту анонимности учесника удеса или озбиљних незгода.

Центар ће проследити податке које сматра релевантним за спречавање удеса или озбиљних незгода, осим података који се односе на заштиту података о личности, правним и физичким лицима одговорним за производњу или одржавање ваздухоплова и ваздухопловних делова, коришћење ваздухоплова и обуку ваздухопловног особља и надлежним цивилним ваздухопловним властима.

Центар је дужан да обавести жртве, њихове сроднике или да јавно објави информације о утврђеним чињеницама, току истраге, привремене извештаје или препоруке, под условом да се не утиче на истражни поступак и да се обезбеди заштита података о личности у складу са прописима којима се уређује заштита података о личности.

Обезбеђење доказа

Члан 25.

Центар обезбеђује сигурно поступање са доказима, предузима мере за заштиту доказа, за време које је потребно за спровођење истраге.

Заштита доказа укључује обезбеђивање на било који начин свих доказа који би могли бити уклоњени, избрисани, изгубљени или уништени, као и заштиту од оштећења, приступа неовлашћених лица, крађе и кварења.

Ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његови делови не могу се уклонити са места удеса или озбиљне незгоде пре него што се обезбеди чување трагова удеса или озбиљне незгоде и прибави сагласност Центра, а ако постоји основана сумња да је учињено кривично дело – и надлежног правосудног органа.

Померање ваздухоплова који је претрпео удес или озбиљну незгоду без сагласности Центра дозвољено је само кад је неопходно ради спасавања лица, пртљага и робе, отклањања опасности од пожара или других опасности или ако ваздухоплов омета безбедно одвијање ваздушног саобраћаја.

Корисник ваздухоплова дужан је да по окончању увиђаја удеса или озбиљне незгоде ваздухоплова, пошто за то прибави сагласност главног истражитеља, уклони оштећени или уништени ваздухоплов, његове делове и садржину на обезбеђену локацију.

Ако се ваздухоплов, његови делови и садржина налазе на територији на којој Република Србија не може да одобри приступ кориснику ваздухоплова, уклањање ваздухоплова, његових делова и садржине обезбеђује орган који има приступ тој територији о трошку корисника ваздухоплова, до најпогоднијег места где је приступ кориснику ваздухоплова одобрен.

Корисник ваздухоплова, власник ваздухоплова, руководилац летења, други учесници и друга лица која су директно или индиректно повезана са наведеним лицима и удесом или озбиљном незгодом су дужни да чувају све податке који би могли да се користе током истраживања узрока удеса или

озбиљне незгоде до објављивања **коначног**** извештаја о удесу или озбиљној незгоди.

Корисник ваздухоплова, власник ваздухоплова, руководилац летења, други учесници и друга лица која су директно или индиректно повезана са наведеним лицима и удесом или озбиљном незгодом, дужни су да по његовом захтеву, Центру доставе све тражене податке.

Корисник или власник ваздухоплова располаже са ваздухопловом који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди по објављивању **коначног**** извештаја.

Центар* може да сагласност за раније располагање ваздухопловом који је учествовао у удесу или озбиљној незгоди и његовој пропратној документацији, по захтеву корисника или власника ваздухоплова, и то само ако су сачувани сви докази који могу да укажу на узрок удеса или озбиљне незгоде или су потребни за завршетак истражног поступка.

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Заштита информација

Члан 26.

Документација и информације које су од значаја за спровођење истраге користе се искључиво у сврху истраге и то:

- 1) изјаве сведока и других лица, извештаји и белешке које је Центар забележио или примио током истраге, а користе се у сврху спровођења истраге;
- 2) документација којом се открива идентитет лица која су сведочила у оквиру истраге;
- 3) подаци прикупљени у току истраге који се односе на лица укључена у удесу или озбиљној незгоди, а који су посебно осетљиви, укључујући податке о здрављу појединца;
- 4) белешке, нацрти, мишљења истражитеља, укључујући и информације из уређаја које су снимљене током транспорта;
- 5) информације и докази који су дали надлежни органи за истраживање удеса и озбиљних незгода других држава, а који су у складу са међународним стандардима и праксом;

6) нацрти извештаја или саопштења о току истраге;*

7) слике и звуци снимљени у пилотској кабини и њихови транскрипти, као и снимци гласова у јединици контроле летења, уз потврду да ће информације које нису важне за истраживање, а нарочито информације које могу имати утицај на приватност бити на одговарајући начин заштићене.

Ови подаци могу да се укључе у привремени извештај, саопштења о току истраге или коначни извештај и његове прилоге само кад су битни за анализу удеса или озбиљне незгоде, у складу са законом

којим се уређује заштита података о личности и законом којим се уређује заштита тајности података.*

Записи који не могу да буду доступни или да се користе у друге сврхе, осим за истраживање или у сврхе чији је циљ унапређење безбедности ваздухопловства су:

- 1) комуникација између лица која су учествовала у коришћењу ваздухоплова;
- 2) писани или електронски записи и транскрипти снимака из јединице за контролу летења, укључујући и резултате и извештаје сачињене за интерну употребу;
- 3) пропратна писма за достављање безбедносних препорука;
- 4) пријаве догађаја према пропису којим се уређује пријављивање догађаја у цивилном ваздухопловству.

Снимци начињени уређајем за снимање лета ваздухоплова не могу да буду доступни или да се користе у друге сврхе, осим за потребе безбедносног истраживања, пловидбености или одржавања ваздухоплова, изузев када се врши идентификација личних података из ове евиденције или се лични подаци из ове евиденције откривају по заштићеној процедури.

*Службени гласник РС, број 35/2026

Коначни извештај*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 27.*

Свака истрага завршава се коначним извештајем о истрази који по облику и садржини одговара врсти и тежини удеса или озбиљне незгоде.*

Пре објављивања коначног извештаја на достављени предлог радне групе сагласност даје главни истражитељ Центра.*

Коначни извештај о истрази садржи непосредне чињенице о удесу или озбиљној незгоди, записник о истрази и испитивању, анализу и закључке, предузете мере и препоруке за унапређење безбедности. Коначни извештај о истрази не садржи податке о личности.*

Коначни извештај о истрази мора бити доступан јавности, али не и идентитет лица која су учествовала у удесу или озбиљној незгоди и не може да указује на одговорност или кривицу учесника.*

У коначном извештају о истрази је гарантована анонимност сваког појединца који је учествовао у истрази.*

Центар објављује коначни извештај о истрази у најкраћем могућем року, али не дужем од 12 месеци од датума када се догодио удес, озбиљна незгода или незгода у складу са чланом 16. овог закона.*

Уколико не постоји могућност објављивања коначног извештаја у року од 12 месеци, Центар ће објавити саопштење о току истраге са евентуалним препорукама за унапређење безбедности.*

Ако држава која спроводи истрагу не објави коначан извештај или саопштење о току истраге у року од 12 месеци од датума када се догодио удес, озбиљна незгода или друга незгода за коју је држава покренула истрагу, а Република Србија је држава која учествује у истрази у складу са чланом 17. став 2. овог закона, Центар може захтевати, у писаној форми, да држава која спроводи истрагу да сагласност Центру да објави изјаву која се тиче безбедносних аспеката у вези са удесом или озбиљном незгодом за коју се води истрага, ако је таква информација доступна. Ако држава која спроводи истрагу да сагласност или не одговори у року од 30 дана, Центар може објавити изјаву након консултације са осталим државама учесницама у истрази.*

Центар доставља коначни извештај заједно са безбедносним препорукама странама на које се препоруке односе, министарству, Директорату, надлежним органима заинтересованих других држава и међународним организацијама у складу са међународним стандардима и препорученом праксом и објављује га на интернет презентацији Центра.*

Центар може, ако сматра да је потребно, да изда привремени извештај о току истраге, посебно ако се истим објављује безбедносна препорука од глобалног значаја.*

Центар сваке године, најкасније до 30. септембра текуће године, објављује годишњи извештај о свом раду за протеклу годину, који садржи податке о истрагама спроведеним у протеклој години, анализи нивоа безбедности у односу на несреће у ваздушном саобраћају, о донетим безбедносним мерама и препорукама које су биле предузете.*

Ако се током истраге укаже потреба, Центар може да тражи коментаре од одговарајућих органа држава на које ће се извештај односити, укључујући и међународне организације, а путем њих и имаоца дозволе за обављање ваздухопловно-техничке делатности пројектовања за пројектовање ваздухоплова, произвођача ваздухоплова и корисника, при чему су дужни да садржај консултација чувају као пословну тајну.*

Пре објављивања коначног извештаја, Центар доставља извештај надлежним органима на које се коначни извештај односи, укључујући и међународне организације, а путем њих и имаоца дозволе за обављање ваздухопловно-техничке делатности пројектовања за пројектовање ваздухоплова, произвођача ваздухоплова и корисника који могу да дају своје мишљење и ставове о истрази и извештају, при чему су дужни да садржај комуникације чувају као пословну тајну.*

Податке из коначног извештаја, са безбедносним препорукама, Центар уноси у базу података о удесима и озбиљним незгодама у ваздушном саобраћају.*

База података о удесима и озбиљним незгодама у ваздушном саобраћају садржи податке који се односе на чињеничне информације у вези незгоде са историјатом лета, податке о

повредама, оштећењима на ваздухоплову, штети проузрокованој трећим лицима, податке о посади без уношења личних података, податке о ваздухоплову, његовој опреми и погонској групи, податке о терену места несреће, податке о месту полетања, метеоролошке податке, стање на месту несреће, податке који се односе на трагање и спасавање, анализу несреће, непосредне и посредне узроке незгоде, као и безбедносне препоруке. База података не садржи податке о личности.*

Центар има неометан приступ бази догађаја коју води Директорат.*

Министар ближе прописује садржину коначног извештаја о истрази удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају као и садржину и начин вођења базе података о удесима и озбиљним незгодама.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Безбедносне препоруке

Члан 28.*

Центар издаје безбедносне препоруке на основу анализе података и резултата спроведене истраге. Након консултација са свим заинтересованим субјектима, Центар може у било којој фази истраге удеса или озбиљне незгоде да изда безбедносне препоруке са мерама за које сматра да их је неопходно што пре предузети ради побољшања безбедности у ваздушном саобраћају. Безбедносне препоруке се могу издати и на основу студије или анализе различитих истрага или других послова које Центар обавља у складу са овим законом. Центар може да изда безбедносну препоруку ако је Република Србија земља учесница у истражном поступку у координацији са државом која води истрагу.*

Препорука из става 1. овог члана не може бити основ за утврђивање кривице или одговорности за удес или озбиљну незгоду.*

Безбедносне препоруке се, уз пропратно писмо, достављају надлежним органима и организацијама у Републици Србији, надлежним органима и организацијама других заинтересованих држава, као и међународним организацијама, а ако је препорука од глобалног значаја она се, заједно са обавештењем о предузетим мерама, доставља Међународној организацији цивилног ваздухопловства.*

Ако је Република Србија учесница у истражном поступку, Центар може да изда безбедносну препоруку у координацији са истражним органима државе која води истрагу.*

Безбедносне препоруке не могу да буду основ за утврђивање кривице или одговорности за удес или озбиљну незгоду.*

Надлежни органи, односно организације у Републици Србији којима су упућене безбедносне препоруке су дужни да потврде пријем препоруке и да у року од 90 дана од пријема препорука доставе Центру обавештење о мерама које су предузели или планирају да

предузму, као и о роковима за њихово предузимање, ако је то применљиво.*

Ако надлежни орган, односно организација сматра да није потребно предузети мере у циљу спровођења безбедносних препорука, у обавештењу које доставља Центру мора да наведе разлоге за то.*

Центар у року од 60 дана од пријема обавештења из става 6. овог члана, обавештава надлежни орган, односно организацију да ли сматра обавештење одговарајућим, уз образложење ако сматра да су предложене мере неодговарајуће или ако се не слаже са одлуком шиљаоца да поводом безбедносних препорука не предузима никакве мере.*

Центар води евиденцију о безбедносним препорукама које је издао и одговорима које су надлежни органи и организације доставили поводом тих препорука.*

Министар ближе прописује начин спровођења поступка за праћење безбедносних препорука.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Дужност чувања података

Члан 29.

Центар је дужан да трајно чува извештаје и изјаве учесника удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају.

Документа која се односе на лица из члана 19. став 1. овог закона, која је преузео за потребе истраживања удеса и озбиљних незгода у ваздушном саобраћају, Центар треба да врати у року од 30 дана од дана објављивања **коначног**** извештаја.

Сву осталу документацију, Центар је дужан да чува најмање десет година после брисања ваздухоплова из Регистра ваздухоплова Републике Србије, о чему добија информацију од **Директората***.

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

IV. ИСТРАЖНИ ПОСТУПАК У ОБЛАСТИ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ САОБРАЋАЈА

Члан 30.

Центар спроводи истрагу после озбиљних несрећа на железничком систему са циљем могућег унапређивања безбедности на железници и превенције несрећа.

Осим озбиљних несрећа, Центар може да истражује и остале несреће и незгоде, које би могле да доведу до озбиљних несрећа, укључујући у то технички отказ структурних подсистема или чинилаца интероперабилности.

Центар има дискреционо право да одлучује да ли ће отворити истрагу осталих несрећа и незгода. У својој одлуци, он узима у обзир:

1) озбиљност несрећа и незгода;

2) да ли су остале несреће и незгоде део низа несрећа, односно незгода од значаја за систем у целини;

3) утицај на безбедност на железничкој мрежи Републике Србије, као и железничкој мрежи Европске уније;

4) захтеве управљача инфраструктуре (у даљем тексту: управљач), железничког превозника, Дирекције за железнице (у даљем тексту: Дирекција) или надлежних органа других држава.

Обим истрага и поступак у спровођењу тих истрага утврђује Центар.

Железнички превозници, управљач, друга укључена лица и Дирекција ако има сазнања, морају без одлагања да обавесте Центар о несрећи или незгоди у железничком саобраћају. Центар одлучује, без одлагања, а најкасније два месеца након пријема пријаве о несрећи или незгоди, да ли ће покренути истрагу.*

Министар ближе прописује поступак и начин пријављивања несрећа и незгода у железничком саобраћају као и образац пријаве.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Овлашћења Центра

Члан 31.

Надлежни органи, железнички превозници, управљач и друга укључена лица, морају омогућити Центру да ефикасно и независно обави своје задатке.

Центар има право, што је пре могуће и у сарадњи са другим надлежним истражним органима, на:*

1) слободан приступ месту несреће или незгоде, до умешаних возила, инфраструктурних објеката, као и до објеката и уређаја за управљање саобраћајем и сигнализацијом;*

2) попис доказа до којих је могуће доћи у тренутку спровођења истраге на месту несреће или незгоде и надзор над уклањањем олупина, инфраструктурних објеката и постројења или њихових саставних делова ради прегледа и анализе;*

3) приступ и употребу снимака уређаја за снимање аудио и видео записа на возу и евидентирање рада система сигнализације и контроле саобраћаја;*

4) приступ резултатима обдукције тела жртава и информацијама о здравственом стању повређених;*

5) приступ резултатима истраге возног особља и других лица умешаних у несрећу или незгоду;*

6) саслушавање умешаних железничких радника и других сведока;*

7) приступ свим релевантним документима и подацима које поседују управљач, умешани железнички превозници,* лица задужена за одржавање, Дирекција и други органи и организације.***

Брисан је ранији став 3. (види члан 16. Закона - 35/2026-75)

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Обавеза поверљивости и заштита информација*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 31а*

Сва документа, подаци и докази морају се користити искључиво за потребе истраживања несрећа у железничком саобраћају и у друге сврхе се не могу користити и не могу бити уступљени другим органима, правним или физичким лицима.*

Центар и било које физичко или правно лице које је позвано да учествује у истрази, су дужни да у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и законом којим се уређује тајност података, обезбеде тајност података и заштиту анонимности учесника несрећа и незгода и сведока.*

Центар може у коначан извештај унети све податке до којих дође у току истраге, осим података који се односе на заштиту података о личности учесника у истрази несреће, учесника у несрећи и незгоди и сведока.*

Сви подаци прикупљени током истраге, могу да се укључе у саопштења или коначни извештај о несрећи само кад су битни за анализу несреће, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности и законом којим се уређује заштита тајности података.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Заштита и чување доказа*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 31б*

Центар у сарадњи са надлежним органима, железничким превозницима, управљачем инфраструктуре и другим укљученим лицима, обезбеђује сигурно поступање са доказима и предузима мере за заштиту и чување доказа потребних за истрагу несреће или незгоде.*

Сигурно поступање са доказима подразумева пописивање, изузимање, чување и заштиту доказа од оштећења, приступа неовлашћених лица, крађе и кварења свих доказа који би могли бити уклоњени, избрисани, изгубљени или уништени.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Истражни поступак*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 32.*

Ако се несрећа или незгода догоди на граничним објектима између Републике Србије и друге државе или у њиховој близини, надлежни органи за истраживање несрећа или незгода тих држава могу се договорити да истрагу изврши једно од њих или да истрагу изврше заједно. У случају договора да истрагу врши надлежни орган за истраживање несреће или незгоде једне државе, надлежном органу за истраживање несреће или незгоде друге државе се омогућава учешће у истрази и неометана заједничка употреба резултата.*

Надлежни орган за истраживање несреће или незгоде друге државе се позива да учествује у истрази, ако је у догађају учествовао железнички превозник са седиштем у тој држави и које је добило лиценцу у тој држави и ако је у догађају учествовало возило које је регистровано или се одржава у тој држави.*

Надлежним органима за истраживање несрећа и незгода друге државе потребно је омогућити приступ подацима и доказима неопходним како би могли да ефикасно учествују у истрази, уз поштовање националних закона који се односе на судске поступке.*

Центру се дају потребна овлашћења, да може, када се то од њега тражи, помоћи у прикупљању доказа за истражно тело друге државе. Центру је потребно омогућити приступ подацима и доказима неопходним како би могао да ефикасно учествује у истрази, уз поштовање националних закона који се односе на судске поступке.*

Центар сарађује са Европском агенцијом за железнице (ERA), када истрага укључује возила која је одобрила Европска агенције за железнице (ERA) или железничка предузећа која су сертификована од стране Европске агенције за железнице (ERA). Сарадња обухвата међусобну размену свих потребних информација и докумената.*

Центар обезбеђује сва средства потребна за обављање истраге. С обзиром на природу несреће или незгоде, Центар може обезбедити и стручна лица која имају оперативно и стручно знање и искуство за помоћ при истрази.*

Истражни поступак у железничком саобраћају води главни истражитељ за железнички саобраћај. Уколико главни истражитељ за железнички саобраћај није у могућности или је спречен да води истражни поступак, главни истражитељ одређује стручно лице које ће истражни поступак спровести. Одредбе члана 20. овог закона које се односе на радну групу Центра, примењују се и на истражни поступак у железничком саобраћају.*

Истрага се спроводи на начин који обезбеђује да сви учесници у несрећи или незгоди, имају могућност саслушања, односно давања изјава о догађају.*

Управљачи, железнички превозници, Европска агенција за железнице (ERA), Дирекција, жртве и њихови сродници, власници оштећене имовине, произвођачи, надлежни органи за истраживање

несреће или незгоде, представници особља и корисника морају бити редовно обавештени о истрази и њеном току.*

Лица из става 9. овог члана могу да дају своје мишљење и ставове о истрази и да пруже релевантне техничке информације у циљу побољшања квалитета извештаја о истрази.*

Центар и други надлежни органи морају окончати увиђај на месту несреће или незгоде у најкраћем могућем року, тако да управљач може што пре поправити оштећену инфраструктуру и успоставити железнички саобраћај.*

Центар може затражити стручну или техничку помоћ од истражних органа других држава или Европске агенције за железнице (ERA).*

Министар ближе прописује начин спровођења поступка истраживања несрећа и незгода у железничком саобраћају које врши Центар.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Извештаји Центра о истрагама несрећа и незгода у железничком саобраћају*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 33.*

О истрази несреће или незгоде, Центар сачињава коначан извештај у облику и структури према врсти и озбиљности несреће или незгоде, као и значају утврђеном у истрази. У извештају наводи циљеве истраге и по потреби безбедносне препоруке.*

Извештај из става 1. овог члана нарочито садржи непосредне чињенице о догађају, записник о истрази, анализу и закључке, предузете мере и препоруке. Извештај не садржи податке о личности.*

Центар објављује коначан извештај у најкраћем могућем року, али не дужем од 12 месеци од несреће или незгоде. Ако коначни извештај не може да буде објављен у року од 12 месеци, Центар ће објавити информацију најмање једном годишње од настанка несреће, са појединостима о напретку истраге и свим постављеним безбедносним питањима.*

Центар доставља извештај заједно са безбедносним препорукама управљачу инфраструктуре, железничком превознику, Дирекцији, министарству, као и другим заинтересованим странама.*

Центар сваке године, најкасније до 30. септембра, објављује годишњи извештај за протеклу годину о истрагама обављеним у протеклој години, о датим безбедносним препорукама и мерама које су биле предузете у складу са раније датим препорукама.*

Податке из коначног извештаја, са безбедносним препорукама, Центар уноси у базу података о несрећама и незгодама у железничком саобраћају. База података о несрећама и незгодама у

железничком саобраћају садржи непосредне чињенице о догађају, анализу и закључке, предузете мере и препоруке. База података не садржи податке о личности.*

Центар, у сарадњи са Европском агенцијом за железнице (ERA), успоставља програм експертских провера (Peer review), којима се прати његова ефективност и независност. Центар објављује програм експертских провера као и годишњи извештај о програму наглашавајући препознате предности и предлоге за побољшање.*

Извештаји о експертским проверама достављају се свим истражним органима и Европској агенцији за железнице (ERA). Ови извештаји се објављују на добровољној основи.*

Центар је дужан да трајно чува коначне извештаје о несрећама или незгодама као и сав материјал прикупљен током истраге несреће или незгоде у облику у коме их је током истраге сам прибавио или добио од надлежних органа, железничких превозника, управљача инфраструктуре и других укључених лица или у неком другом облику погодном за архивирање и чување у складу са законом.*

Министар ближе прописује садржину коначног извештаја о истрагама несрећа и незгода у железничком саобраћају.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Информације које је потребно послати министарству и Европској агенцији за железнице (ERA)*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 34.*

Центар мора у року од седам дана од дана доношења одлуке о почетку истраге обавестити министарство и Европску агенцију за железнице (ERA) о почетку истраге. У обавештењу се наводи датум, време, место и врста озбиљне несреће и њене последице у погледу смртних исхода, повреда и материјалне штете.*

Центар доставља министарству коначне извештаје о истрази и годишњи извештај из члана 33. ст. 4. и 5. овог закона.*

Центар доставља Европској агенцији за железнице (ERA) коначне извештаје о истрази и годишњи извештај.*

Центар доставља извештаје из ст. 2. и 3. овог члана најкасније у року од 15 дана од завршетка.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Безбедносне препоруке*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 35.*

Центар издаје безбедносне препоруке на основу анализе података и резултата спроведене истраге.*

Безбедносна препорука коју изда Центар не може бити основ за утврђивање кривице или одговорности за несрећу или незгоду.*

Препоруке се упућују Европској агенцији за железнице (ERA), Дирекцији, а у случају када је то потребно и другим органима и организацијама у Републици Србији, као и заинтересованим органима и организацијама других држава и међународним организацијама.*

Дирекција предузима мере да се безбедносне препоруке узму у обзир, као и да се поступи по њима.*

Органи и организације из става 3. овог члана, осим органа и организација других држава и међународних организација дужни су да предузму потребне мере у циљу да се безбедносне препоруке Центра узимају у обзир на одговарајући начин и, у зависности од случаја, поступају по њима.*

Органи и организације из става 3. овог члана којима су упућене безбедносне препоруке осим органа и организација других држава и међународних организација, дужни су да поднесу периодично извештај Центру о мерама које су предузете или планиране да се предузму на основу безбедносних препорука издатих претходних година, а најкасније до 30. јуна текуће године.*

Министар ближе прописује начин спровођења поступка за праћење безбедносних препорука.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

V. ИСТРАЖНИ ПОСТУПАК У ОБЛАСТИ ВОДНОГ САОБРАЋАЈА

Члан 36.

Безбедносна истрага у водном саобраћају врши се у циљу повећања безбедности пловидбе, спречавања загађења са брода и смањења опасности од настанка врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, поморске незгоде, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде.

Безбедносна истрага из става 1. овог члана врши се подстицањем брзог спровођења истраге, правилном анализом, утврђивањем узрока и обезбеђењем благовременог и тачног извештавања, као и предлагањем превентивних мера.

Министар ближе прописује начин спровођења поступка истраживања врло озбиљних поморских несрећа, озбиљних поморских несрећа, поморских несрећа и поморских незгода који нарочито садржи оперативну спремност Центра, почетну оцену и деловање, стратегију у вези са обимом, смерницама и временском распореду безбедносне истраге, начин прикупљања и чувања доказа, анализу, безбедносне препоруке и друго, као и начин праћења примене безбедносних препорука.

Изузетно, истражитељи Центра могу да одступе од прописаног начина за спровођење поступка истраживања, ако је то по њиховом стручном мишљењу оправдано и потребно за остваривање циља истраге.

Обавеза пријављивања

Члан 37.

Органи и организације, бродари, поморске компаније, заповедник брода или лице које га замењује и други чланови посаде брода, лица која су учествовала у врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, поморској незгоди, озбиљној пловидбеној незгоди и пловидбеној незгоди, као и сва друга правна и физичка лица која имају сазнања о томе, морају о томе без одлагања да обавесте Центар.

Обавеза истраживања

Члан 38.

После врло озбиљне поморске несреће и поморске несреће мора се спровести безбедносна истрага ако:

- 1) су у врло озбиљној поморској несрећи и поморској несрећи учествовали поморски бродови који вију заставу Републике Србије без обзира на место врло озбиљне поморске несреће и поморске несреће;
- 2) држава има битан интерес, без обзира на место врло озбиљне поморске несреће и поморске несреће.

Република Србија има битан интерес за спровођење безбедносне истраге када бродови који учествују у несрећама из става 1. овог члана вију заставу Републике Србије, кад има информације корисне за истрагу или ако је из оправданих разлога заинтересована за спровођење истраге.

После сваке озбиљне пловидбене незгоде у унутрашњој пловидби мора се спровести безбедносна истрага ако се догоди на подручју Републике Србије, без обзира на заставу брода који је учествовао у озбиљној пловидбеној незгоди.

Члан 39.

У случају озбиљних поморских несрећа Центар, пре доношења одлуке о покретању безбедносне истраге, обавља претходну процену о потреби предузимања безбедносне истраге. Ако донесе одлуку да нема потребе да спроводи безбедносну истрагу, разлоге за такву одлуку мора забележити и доставити Европској комисији са прописаним подацима која мора да садржи обавештење у складу са прописом из члана 46. став 6. овог закона.

У случају поморских незгода, Центар доноси одлуку о потреби предузимања безбедносне истраге.

Приликом доношења одлуке из ст. 1. и 2. овог члана Центар узима у обзир тежину озбиљне поморске несреће или поморске незгоде, врсту брода и/или терета на њему, као и могућност да резултати безбедносне истраге могу утицати на њихово спречавање.

У случају пловидбених незгода Центар, пре доношења одлуке о покретању безбедносне истраге, обавља процену о потреби предузимања безбедносне истраге при чему узима у обзир тежину пловидбене незгоде, врсту брода и терета на њему, као и могућност да резултати безбедносне истраге могу утицати на спречавање пловидбених незгода.

Члан 40.

Безбедносна истрага у поморској пловидби врши се у најкраћем могућем року, а најкасније два месеца од тренутка када се догодила врло озбиљна поморска несрећа, озбиљна поморска несрећа, поморска несрећа, односно поморска незгода.

Безбедносна истрага у унутрашњој пловидби врши се у најкраћем могућем року, а најкасније месец дана од тренутка када се догодила озбиљна пловидбена незгода и пловидбена незгода.

Сарадња са надлежним органима за истраживање несрећа и незгода других држава

Члан 41.

Свака врло озбиљна поморска несрећа, озбиљна поморска несрећа, поморска несрећа, односно поморска незгода предмет је једне безбедносне истраге.

У случају безбедносних истрага из става 1. овог члана које укључују две или више држава, надлежни органи за истраживање несрећа и незгода држава сарађују у циљу што бржег договарања која ће од њих да води истрагу, као и о поступку истраге. Надлежни органи за истраживање несрећа и незгода држава имају једнака права и приступ сведоцима и доказима као држава која спроводи истрагу, а надлежни орган за истраживање који води истрагу узима у обзир и њихово мишљење.

Спровођење паралелних истрага о истој врло озбиљној поморској несрећи и поморској несрећи може се вршити у изузетним случајевима при чему је Центар дужан да обавести Европску комисију о разлозима паралелне истраге.

Ако је у врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, односно поморској незгоди учествовао *ro-ro* путнички брод или брзи путнички брод поступак истраге покреће надлежни орган за истраживање несрећа и незгода државе у чијем територијалном мору или унутрашњим морским водама се догодила несрећа, односно незгода, или ако се догодила у другим водама, надлежни орган за истраживање несрећа и незгода последње државе у коју је упловио тај брод, односно пловило и одговорна је за безбедносну истрагу и сарадњу са другим државама.

У случају да на територији друге државе дође до несрећа и незгода из ст. 1. и 8. овог члана у којима је учествовао брод који је изграђен у Републици Србији, или има државну припадност Републике Србије, или се користи од стране бродара регистрованог у Републици Србији, или посада поседује овлашћења о оспособљености издата од стране надлежне лучке капетаније Републике Србије, Центар може да учествује у истражном поступку посредством овлашћеног представника. Овлашћеног представника представљају главни истражитељ, или главни истражитељ за водни саобраћај или други запослени Центра којег одређује главни истражитељ. Овлашћени представник прати ток истраге и може да оде на место несрећа и незгода из ст. 1. и 8. овог члана.

Ако страни брод унутрашње пловидбе претрпи незгоду из става 8. овог члана на територији Републике Србије, Центар о томе обавештава надлежни

орган државе у којој је брод регистрован, државе у којој је бродар регистрован, државу у којој је брод грађен, односно пројектован и надлежне органе држава чији су се држављани налазили на броду.

Овлашћени представници надлежних органа за истраживање несрећа и незгода држава који се обавештавају могу да учествују у раду радне групе.

Свака озбиљна пловидбена незгода и пловидбена незгода у унутрашњој пловидби предмет је једне безбедносне истраге.

Истражитељи у водном саобраћају

Члан 42.

Истражни поступак у водном саобраћају води главни истражитељ за водни саобраћај.

Одредбе члана 20. овог закона које се односе на радну групу примењују се и на истражни поступак у водном саобраћају.

Уколико главни истражитељ за водни саобраћај није у могућности или је спречен да води истражни поступак, главни истражитељ одређује стручно лице које ће истражни поступак спровести.*

*Службени гласник РС, број 35/2026

Овлашћења у истраживању

Члан 43.

Органи и организације, бродари, поморске компаније, друга правна лица, заповедник брода или лице које га замењује, као и други чланови посаде брода, као и друга физичка лица морају омогућити Центру да ефикасно и независно обави послове из члана 7. став 1. тачка 3) овог закона.

Центар има право:

1) у поморској пловидби:

(1) на слободан и неограничен приступ месту врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, свим поморским бродовима, олупинама брода или објектима укључујући терет, опрему или остатке,

(2) на обезбеђивање пописа доказа, на контролисано трагање и уклањање олупина, остатака или других делова или материја ради испитивања или анализе,

(3) да захтева потребна испитивања или анализу предмета, као и слободан приступ резултатима тих испитивања или анализе,

(4) на слободан приступ и коришћење свих релевантних докумената и забележених података, који се односе на пловидбу брода, укључујући и податке Система записивања података о пловидби (VDR), који се односе на поморски брод, путовање, терете, посаду или друга лица, предмете, услове или околности, као и уређаја за чување података о пловидби брода који морају бити доступни после потапања брода (црна кутија),

(5) на слободан приступ резултатима прегледа тела жртава или испитивања обављених на узорцима са тела жртава,

(6) на слободан приступ резултатима прегледа или испитивања извршених на узорцима узетим од људи који су укључени у радни процес на поморском броду и свих других битних лица,

(7) на разговор са сведоцима у одсутности свих лица чији интереси би могли да ометају безбедносну истрагу,

(8) да добије документацију о прегледу поморског брода и одговарајуће податке које има држава заставе поморског брода, власници, бродари, класификациона друштва, поморске компаније или други надлежни органи када те стране или њихови представници имају седиште у Републици Србији,

(9) да тражи помоћ надлежних органа за истраживање несрећа и незгода других држава, укључујући инспекторе државе заставе, државе луке, особље обалне страже, оператере система надзора пловидбе, екипе за трагање и спасавање, пилоте или друго лучко или поморско особље;

2) у унутрашњој пловидби:

(1) на слободан приступ водном путу, односно месту озбиљне пловидбене незгоде, пловидбене незгоде, бродовима и другим пловилима, олупинама брода или објектима укључујући терет, опрему или остатке,

(2) на обезбеђивање пописа доказа, на контролисано трагање и уклањање олупина, остатака или других делова или материја ради испитивања или анализе,

(3) да захтева потребна испитивања или анализу предмета, као и слободан приступ резултатима тих испитивања или анализа,

(4) на слободан приступ и коришћење свих релевантних докумената и забележених података који се односе на пловидбу брода, укључујући и податке Речног информационог сервиса (RIS), који се односе на брод унутрашње пловидбе, путовање, терет, посаду или друга лица, бродске исправе и књиге, предмете, услове или околности под којима се догодила озбиљна пловидбена незгода и пловидбена незгода,

(5) на слободан приступ резултатима прегледа или испитивања извршених на узорцима узетим од чланова посаде брода и људи који су укључени у радни процес на броду унутрашње пловидбе и свих других битних лица,

(6) на слободан приступ резултатима прегледа тела жртава или испитивања обављених на узорцима са тела жртава,

(7) да добије документацију о прегледу брода унутрашње пловидбе и одговарајуће податке које има држава заставе брода унутрашње пловидбе, власници, бродари, Управа за утврђивање способности бродова за пловидбу, класификациона друштва, лучке капетаније или други надлежни органи,

(8) да после завршене истраге, уз сагласност министарства, наложи бродару да уклони са водног пута оштећени брод, олупине брода укључујући терет, опрему или друге остатке.

Слободан приступ и коришћење информација и забележених података о пловидби које се односе на посаду и друга лица из става 2. тачка 1) подтачка (4) и става 2. тачка 2) подтачка (4) овог члана врши се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Заштита информација

Члан 44.

Документација и информације које су од значаја за спровођење истраге у водном саобраћају користе се искључиво у сврху истраге и то:

- 1) све изјаве сведока и других лица, извештаји и белешке које је Центар забележио или примио током истраге;
- 2) документација којом се открива идентитет лица која су сведочила у оквиру истраге;
- 3) подаци који се односе на лица укључена у врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, поморске незгоде, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде који су прикупљени у току истраге, а који су посебно осетљиви, укључујући податке о здрављу појединаца.

Заштита података

Члан 45.

Центар обезбеђује предузимање мера да се заштите сви подаци с поморских карата, из бродских дневника, електронских и магнетних записа, укључујући и податке из VDR-а и других електронских уређаја који се односе на време пре, за време и после несрећа и незгода у поморској пловидби, да спречи дописивање података или записивање преко тих података, брисање или друге промене података, спречи ометање свих других уређаја који су корисни за истрагу и да у најкраћем року прикупи и заштити све доказе у сврху истраге.

Центар обезбеђује предузимање мера да се заштите сви подаци с електронских пловидбених карата (ENC), из бродских дневника, електронских извештаја са брода унутрашње пловидбе (ERI) и магнетних записа, укључујући и податке и информације из RIS-а и других електронских уређаја који се односе на време пре, за време и после озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде, да спречи дописивање података или записивање преко тих података, брисање или друге промене података, спречи ометање свих других уређаја који су корисни за истрагу и да у најкраћем року прикупи и заштити све доказе у сврху истраге.

Извештај о истрази

Члан 46.

После безбедносне истраге у водном саобраћају Центар сачињава и објављује извештај о истрази који нарочито садржи податке о броду, податке о пловидби, податке о поморским несрећама и незгодама, податке о пловидбеним незгодама у унутрашњој пловидби, укљученост обалних служби и деловање у нужди у поморској пловидби, опис догађаја, анализу,

закључке и безбедносне препоруке и прилоге. Извештај не садржи податке о личности.

Центар може одлучити да се за безбедносну истрагу која се не односи на врло озбиљну поморску несрећу и поморску несрећу, а чији резултати не утичу на спречавање будућих несрећа и незгода, објави поједностављени извештај.

Центар објављује коначан извештај о истрази у најкраћем могућем року, али не дужем од 12 месеци од дана када се догодила врло озбиљна поморска несрећа, озбиљна поморска несрећа, поморска несрећа и поморска незгода, озбиљна пловидбена незгода и пловидбена незгода.

Ако не постоји могућност објављивања коначног извештаја из става 3. овог члана, Центар ће објавити привремени извештај о истрази у року од 12 месеци од дана када се догодила врло озбиљна поморска несрећа, озбиљна поморска несрећа, поморска несрећа и поморска незгода, озбиљна пловидбена незгода и пловидбена незгода.

База података о врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, поморској незгоди, озбиљној пловидбеној незгоди и пловидбеној незгоди садржи податке који се односе на податке о броду, податке о пловидби, податке о несрећама и незгодама, податке о месту несрећа и незгода, закључцима, анализама и безбедносним препорукама. База података не садржи податке о личности.

Министар ближе прописује садржину извештаја о безбедносној истрази о врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, поморској незгоди, озбиљној пловидбеној незгоди, пловидбеној незгоди, садржину обавештења о врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи и поморској незгоди, као и садржину и начин вођења базе података о безбедносној истрази о врло озбиљној поморској несрећи, озбиљној поморској несрећи, поморској несрећи, поморској незгоди, озбиљној пловидбеној незгоди и пловидбеној незгоди.

Безбедносне препоруке

Члан 47.

Центар **издаје*** безбедносне препоруке на основу анализе података и укупних резултата спроведене истраге у водном саобраћају.

Препорука из става 1. овог члана не може бити основ за утврђивање кривице или одговорности за врло озбиљну поморску несрећу, озбиљну поморску несрећу, поморску несрећу, поморску незгоду, озбиљну пловидбену незгоду и пловидбену незгоду.

Безбедносне препоруке се упућују странама на које се односе, надлежним органима и организацијама у Републици Србији, као и надлежним органима и организацијама заинтересованих других држава и међународним организацијама.

*Службени гласник РС, број 83/2018

Члан 48.

Органи и организације из члана 47. став 3. овог закона којима су упућене безбедносне препоруке, осим надлежних органа и организација заинтересованих других држава и међународних организација, дужни су да предузму потребне мере у циљу њиховог спровођења.

Органи и организације из члана 47. став 3. овог закона којима је упућена безбедносна препорука, осим надлежних органа и организација заинтересованих других држава и међународних организација, дужни су да најмање једном годишње поднесу извештај Центру о мерама које су предузете или су планиране да се предузму на основу датих препорука.

Члан 49.

Центар обавештава Европску комисију о врло озбиљним поморским несрећама, озбиљним поморским несрећама, поморским несрећама и поморским незгодама у складу са прописом из члана 46. став 6. овог закона.

VI. НАДЗОР

Члан 50.

Надзор над спровођењем овог закона, подзаконских аката донетих на основу овог закона, врши министарство.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 51.

Центар подноси захтеве за покретање прекршајног поступка у складу са казним одредбама овог закона.

Новчаном казном од 200.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице ако:

1) не обавести Центар о удесу или озбиљној незгоди ваздухоплова (члан 19. став 1);

1а) не достави информације о лицима и опасној роби на захтев Центра (члан 19. став 2);*

2) ограничи Центру приступ месту удеса или озбиљне незгоде, ваздухоплову, његовој садржини или олупини (члан 23. став 3. тачка 1);

3) онемогући слободан приступ свим релевантним документима и подацима (члан 23. став 3. тачка 7);

4) уклони с места удеса или озбиљне незгоде ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његове делове пре него што се обезбеди очување трагова несреће или прибави сагласност Центра (члан 25. став 3);

5) по окончању истраживања удеса или озбиљне незгоде не уклони оштећени или уништени ваздухоплов или његове делове (члан 25. став 5);

6) на захтев Центра не достави тражене податке (члан 25. став 8);

7) не достави обавештење о мерама које су предузели или планирају да предузму по издатим безбедносним препорукама (члан 28. став 6);**

8) не обавести Центар о несрећи или незгоди у железничком саобраћају (члан 30. став 5);

9) ако не омогући Центру слободан приступ месту несреће или незгоде до умешаних возила, инфраструктурних објеката или на било који начин ограничи Центру приступ доказима у вези настале несреће или незгоде (члан 31. став 2. тач. 1)–4));**

9а) ако без одобрења Центра на било који начин ремети место настанка несреће или незгоде (члан 31. став 2. тачка 2));**

9б) ако на захтев Центра не достави информације о учесницима и сведоцима у несрећи или незгоди (члан 31. став 2. тач. 5) и 6));**

9в) ако на захтев Центра не омогући добијање документације о лицима, возилима, инфраструктури и/или постројењима, као и друге податке у вези са несрећом или незгодом (члан 31. став 2. тачка 7));**

9г) уништава, прикрива или мења доказе у вези са несрећом или незгодом (члан 31б);**

10) ако не предузме потребне мере у циљу спровођења безбедносне препоруке у железничком саобраћају (члан 35. став 4);

11) ако не поднесе Центру извештај о предузетим или планираним мерама на основу безбедносних препорука у железничком саобраћају (члан 35. став 6);**

12) ако без одлагања од сазнања о врло озбиљним поморским несрећама, озбиљним поморским несрећама, поморским несрећама, поморским незгодама, озбиљним пловидбеним незгодама и пловидбеним незгодама не обавести Центар (члан 37);

13) ако не омогући Центру слободан и неограничен приступ месту врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде (члан 43. став 2. тачка 1) подтачка (1) и члан 43. став 2. тачка 2) подтачка (1);

14) ако не омогући Центру добијање документације о прегледу поморског брода, као и друге одговарајуће податке (члан 43. став 2. тачка 1) подтачка (8);

15) ако не омогући Центру добијање документације о прегледу брода унутрашње пловидбе, као и друге одговарајуће податке (члан 43. став 2. тачка 2) подтачка (7);

16) ако после завршене истраге не уклони са водног пута оштећени брод унутрашње пловидбе, олупине брода укључујући терет, опрему или друге остатке (члан 43. став 2. тачка 2) подтачка (8);

17) ако не предузме потребне мере у циљу спровођења безбедносних препорука у водном саобраћају (члан 48. став 1);

18) ако најмање једном годишње не поднесе Центру извештај о предузетим или планираним мерама на основу безбедносних препорука у водном саобраћају (члан 48. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

Члан 52.

Новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако:**

1) не обавести Центар о удесу или озбиљној незгоди ваздухоплова (члан 19. став 1);

1а) не достави информације о лицима и опасној роби на захтев Центра (члан 19. став 2);*

2) ограничи Центру приступ месту удеса или озбиљне незгоде, ваздухоплову, његовој садржини или олупини (члан 23. став 3. тачка 1);

3) онемогући слободан приступ документима и подацима (члан 23. став 3. тачка 7);

4) уклони с места удеса или озбиљне незгоде ваздухоплов који је претрпео удес или озбиљну незгоду или његове делове пре него што се обезбеди очување трагова удеса или озбиљне незгоде или прибави сагласност Центра (члан 25. став 3);

5) по окончању истраживања удеса или озбиљне незгоде не уклони оштећени или уништени ваздухоплов или његове делове (члан 25. став 5);

6) на захтев Центра не достави тражене податке (члан 25. став 8);

7) не достави обавештење о мерама које су предузели или планирају да предузму по издатим безбедносним препорукама (члан 28. став 6);**

8) ако не омогући Центру слободан приступ месту несреће или незгоде до умешаних возила, инфраструктурних објеката (члан 31. став 2. тачка 1);

9) ако без одлагања од сазнања о врло озбиљним поморским несрећама, озбиљним поморским несрећама, поморским несрећама, поморским незгодама, озбиљним пловидбеним незгодама и пловидбеним незгодама не обавесте Центар (члан 37);

10) ако не омогући Центру слободан и неограничен приступ месту врло озбиљне поморске несреће, озбиљне поморске несреће, поморске несреће, озбиљне пловидбене незгоде и пловидбене незгоде (члан 43. став 2. тачка 1) подтачка (1) и члан 43. став 2. тачка 2) подтачка (1).

*Службени гласник РС, број 83/2018

**Службени гласник РС, број 35/2026

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

Центар за истраживање удеса и озбиљних незгода образован чланом 206. Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12 и 45/15) наставља са радом као Центар за истраживање несрећа, у складу са овим законом.

Послови истраживања несрећа у железничком и водном саобраћају обављаће Центар почев од 1. јануара 2016. године.

Рокови за доношење подзаконских аката

Члан 54.

Министар ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконска акта из члана 12. став 5, члана 15. став 5, члана 19. став 3, члана 27. став 16, члана 28. став 6, члана 33. став 7, члана 36. став 3. и члана 46. став 6. овог закона.

Влада ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконска акта из члана 14. и члана 18. став 4. овог закона.

Члан 55.

Центар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона обавестити Европску комисију о овлашћеним органима који ће имати приступ Европској информационој платформи за поморске несреће (*European Marine Casualty Information platform – EMCIP*).

Престанак важења других прописа

Члан 56.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. од 119. до 124. и члан 147. став 1. тачка 70) Закона о безбедности и интероперабилности железнице („Службени гласник РС”, број 104/13) и чл. од 204. до 217, члан 258. став 1. тач. 100), 101) и 102) и члан 260. став 1. тач. 64), 65) и 66) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12 и 45/15).

Члан 57.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају: „Службени гласник РС”, број 83/2018-60

Члан 25.

Центар за истраживање несрећа у саобраћају образован Законом о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају („Службени гласник РС”, број 66/15) наставља са радом као Центар за истраживање несрећа у саобраћају, у складу са овим законом.

Члан 26.

Прописи за извршавање овог закона донеће се у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 27.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Закон о изменама и допунама Закона о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају: „Службени гласник РС“, број 35/2026-75

Рокови за доношење подзаконских аката

Члан 22.

Подзаконски прописи за извршење овог закона биће донети у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети до дана ступања на снагу овог закона, ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.